

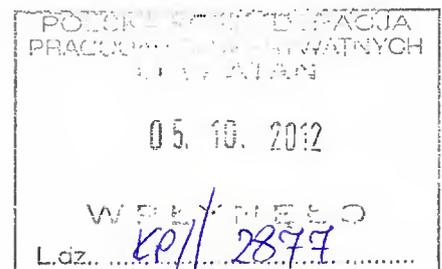
SZEF
KANCELARII SEJMU

GTS-WR-173-280/12

Warszawa, dnia 3 października 2012 r.

Pani
Henryka Bochniarz
Prezydent Polskiej Konfederacji
Pracodawców Prywatnych

Lewiatan

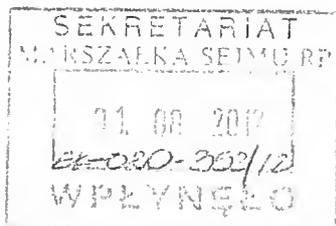

p. J. Szejnfeld
K. URBANSKA/K. KASDA (+ RADA)

Z upoważnienia Marszałka Sejmu, uprzejmie przekazuję - w trybie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. Nr 55, poz. 235 z późn. zm.) poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o podatku od towarów i usług wraz z autopoprawką (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Adam Szejnfeld), z prośbą o wyrażenie opinii.

Z poważaniem

Lech Czapła

Warszawa, dnia 31 sierpnia 2012 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Wspaniała Pani Marszałko!

Na podstawie art. 118 ust.1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. i na podstawie art. 32 ust. 2 Uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej (j.t. M.P. z 2012 r. poz. 32) niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

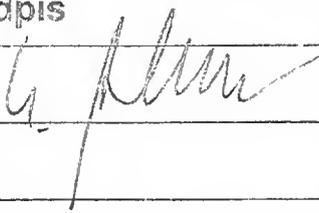
- **o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o podatku od towarów i usług.**

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upowazniamy pana posła Adama Szejnfelda.

Z poważaniem,

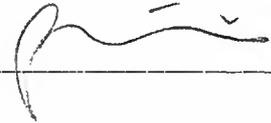
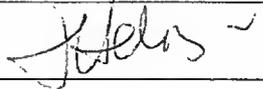
**Lista Posłów popierających projekt ustawy o zmianie ustawy
o podatku dochodowym od osób fizycznych,
ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych
oraz ustawy o podatku od towarów i usług**

L.p.	Nazwisko	Imię	Podpis
1	Achinger	Elżbieta	
2	Adamczak	Małgorzata	
3	Arkit	Tadeusz	
4	Artukowicz	Bartosz	
5	Arndt	Paweł	
6	Augustyn	Urszula	
7	Aziewicz	Tadeusz	
8	Biernacki	Marek	
9	Biernat	Andrzej	
10	Blanik	Leszek	
11	Bobowska	Joanna	
12	Borowczak	Jerzy	
13	Borowiak	Łukasz	
14	Brejza	Krzysztof	
15	Brzezinka	Jacek	
16	Bublewicz	Beata	
17	Budka	Borys	

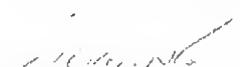

18	Budnik	Jerzy	
19	Bukiewicz	Bożenna	
20	Buła	Andrzej	
21	Butryn	Renata	
22	Charłampowicz	Jarosław	
23	Cichoń	Janusz	
24	Cieśliński	Piotr	
25	Cycoń	Marian	
26	Czaplicka	Barbara	
27	Czechyra	Czesław	
28	Czernow	Zofia	
29	Czerwiński	Andrzej	
30	Dąbrowska	Alicja	
31	Drozd	Ewa	
32	Dunin	Artur	
33	Durka	Zenon	
34	Dzięcioł	Janusz	
35	Dzikowski	Waldy	
36	Fabisiak	Joanna	
37	Fedorowicz	Jerzy	
38	Fiedler	Arkady	
39	Gadowski	Krzysztof	

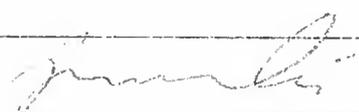

40	Gałażewski	Andrzej	
41	Gapińska	Elżbieta	
42	Gawłowski	Stanisław	
43	Gądek	Lidia	
44	Gąsior-Marek	Magdalena	
45	Gelert	Elżbieta	
46	Gierada	Artur	
47	Gluza	Czesław	
48	Głogowski	Tomasz	
49	Godson	John	
50	Gowin	Jarosław	
51	Grabarczyk	Cezary	
52	Grad	Mariusz	
53	Graś	Paweł	
54	Grupiński	Rafał	
55	Gut-Mostowy	Andrzej	
56	Guzowska	Iwona	
57	Halicki	Andrzej	
58	Hall	Katarzyna	
59	Hanajczyk	Agnieszka	
60	Hok	Marek	
61	Hoppe	Teresa	

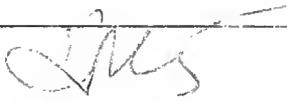
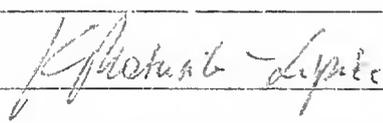
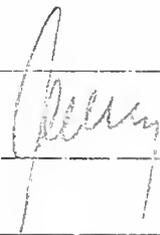

62	Huskowski	Stanisław	
63	Janyska	Maria	
64	Jarmuziewicz	Tadeusz	
65	Jaros	Michał	
66	Jastrzębski	Leszek	
67	Kaczor	Roman	
68	Kamińska	Bożena	
69	Kania	Andrzej	
70	Karpiński	Włodzimierz	
71	Katulski	Jarosław	
72	Kaźmierczak	Jan	
73	Kidawa-Błońska	Małgorzata	
74	Kierwiński	Marcin	
75	Kluzik-Rostkowska	Joanna	
76	Kłosin	Krystyna	
77	Kochan	Magdalena	
78	Kolenda-Labuś	Brygida	
79	Kołacz-Leszczyńska	Agnieszka	
80	Kołodziej	Ewa	
81	Konwiński	Zbigniew	
82	Kopacz	Ewa	

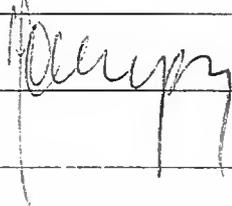
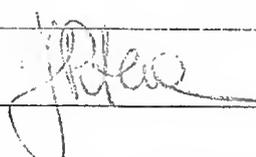
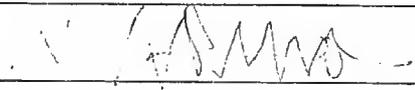

83	Kopaczewska	Domicela	
84	Korzeniowski	Leszek	
85	Kosecki	Roman	
86	Kowalski	Sławomir	
87	Kozaczyński	Jacek	
88	Kozdroń	Jerzy	
89	Kozłowska	Iwona	
90	Kozłowska- Rajewicz	Agnieszka	
91	Koźlakiewicz	Mirosław	
92	Krajewska	Ligia	
93	Kropiwnicki	Robert	
94	Krzakała	Marek	
95	Kucharski	Cezary	
96	Kudrycka	Barbara	
97	Kulesza	Tomasz	
98	Kwiatkowski	Krzysztof	
99	Lamczyk	Stanisław	
100	Lassota	Józef	
101	Lenz	Tomasz	
102	Leszczyna	Izabela	
103	Litwiński	Arkadiusz	

104	Łapiński	Marek	
105	Ławrynowicz	Zofia	
106	Małocka-Libera	Beata	
107	Marczułajtis-Walczak	Jagna	
108	Matusik-Lipiec	Katarzyna	
109	Męzydło	Antoni	
110	Miller	Rajmund	
111	Miodowicz	Konstanty	
112	Mroczek	Czesław	
113	Mrzygłocka	Izabela Katarzyna	
114	Mucha	Joanna	
115	Munyama	Killion Munzele	
116	Nemś	Anna	
117	Neumann	Sławomir	
118	Niedziela	Dorota	
119	Niemczyk	Małgorzata	
120	Niesiołowski	Stefan	
121	Nowak	Sławomir	
122	Nowak	Tomasz	
123	Nykiel	Mirosława	
124	Okła- Drewnowicz	Marzena	

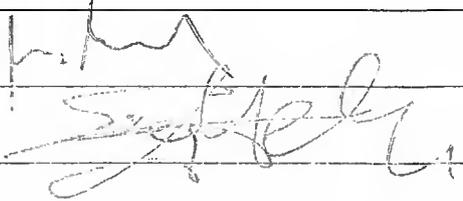
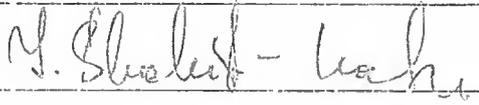

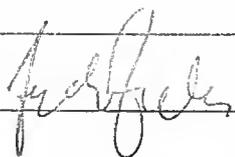
125	Okragly	Janina	
126	Olechowska	Alicja	
127	Olszewski	Pawel	
128	Orzechowski	Andrzej	
129	Orzechowski	Maciej	
130	Oświęcimski	Konstanty	
131	Pacelt	Zbigniew	
132	Pahl	Witold	
133	Papke	Pawel	
134	Pępek	Małgorzata	
135	Piechota	Sławomir	
136	Pierzchała	Elżbieta	
137	Pietraszewska	Danuta	
138	Pietrzczyk	Lucjan	
139	Pięta	Jarosław	
140	Piotrowska	Teresa	
141	Pitera	Julia	
142	Plocke	Kazimierz	
143	Plura	Marek	
144	Pluta	Mirosław	
145	Pomaska	Agnieszka	
146	Poślednia	Krystyna	

147	Raczkowski	Damian	
148	Radziszewska	Elżbieta	
149	Raniewicz	Grzegorz	
150	Raś	Ireneusz	
151	Rosati	Dariusz	
152	Rozpondek	Halina	
153	Rutkowska	Dorota	
154	Rutnicki	Jakub	
155	Rynasiewicz	Zbigniew	
156	Rząsa	Marek	
157	Saługa	Wojciech	
158	Schetyna	Grzegorz	
159	Sibińska	Krystyna	
160	Siedlaczek	Henryk	
161	Sikorski	Radosław	
162	Skowrońska	Krystyna	
163	Sławiak	Bożena	
164	Sługocki	Waldemar	
165	Smolarz	Tomasz	
166	Staroń	Lidia	
167	Suchowiejko	Wiesław	
168	Suski	Paweł	

169	Sycz	Miron	
170	Szczerba	Michał	
171	Szejnfeld	Adam	
172	Sztołcman	Grzegorz	
173	Szulc	Jakub	
174	Szumilas	Krystyna	
175	Szydłowska	Bożena	
176	Szymański	Tomasz	
177	Śledzińska-Katarasińska	Iwona	
178	Święcicki	Marcin	
179	Tomański	Piotr	
180	Tomczak	Jacek	
181	Tomczyk	Cezary	
182	Tomczykiewicz	Tomasz	
183	Trybuś	Aleksandra	
184	Tusk	Donald	
185	Tyszkiewicz	Robert	
186	Van der Coghen	Piotr	
187	Vincent-Rostowski	Jan	
188	Wardzała	Robert	
189	Wielichowska	Monika	

190	Witczak	Mariusz	
191	Witkowski	Radosław	
192	Wojnarowski	Norobert	
193	Wojtkowski	Marek	
194	Wolak	Ewa	
195	Wójcik	Marek	
196	Zakrzewska	Jadwiga	
197	Zaremba	Renata	
198	Zawadzki	Ryszard	
199	Zdrojewski	Bogdan	
200	Zieliński	Maciej	
201	Ziemniak	Wojciech	
202	Ziętek	Jerzy	
203	Żalek	Jacek	
204	Żmijan	Stanisław	
205	Żmuda- Trzebiatowska	Ewa	
206	Żyliński	Adam	

USTAWA

z dnia2012 r.

o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o podatku od towarów i usług

Art. 1. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, poz. 362 i poz. 440) po art. 26d dodaje się art. 26e w brzmieniu:

„Art. 26e. 1. Podatnik (dłużnik) jest obowiązany do podwyższenia podstawy opodatkowania (podwyższenia osiągniętego dochodu albo zmniejszenia poniesionej straty) o kwotę niezapłaconych zobowiązań cywilnoprawnych, jeżeli:

- 1) upłynął 30 - dniowy termin płatności, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. Nr 139, poz. 1323, z późn. zm.¹⁾);
- 2) kwota odpowiadająca wartości niezapłaconego zobowiązania została zaliczona przez podatnika (dłużnika) do kosztów uzyskania przychodów lub zwiększyła wartość początkową środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych.

2. Podwyższenie podstawy opodatkowania następuje za okres, w którym upłynął termin wskazany w ust. 1 pkt 1.

3. Podatnik (wierzyciel) ma prawo do obniżenia podstawy opodatkowania (obniżenia osiągniętego dochodu albo zwiększenia poniesionej straty), o kwotę niezapłaconej przez dłużnika wierzytelności pomniejszonej o należny podatek od towarów i usług, jeżeli:

- 1) upłynął 30 - dniowy termin płatności, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych;
- 2) wierzytelność została uprzednio zarachowana jako przychód należny, o którym mowa w art. 14 ust. 1.

4. Przepisy ust. 3 stosuje się jeżeli wierzytelność jest związana z wykonywaniem przez podatnika (wierzyciela) oraz jego dłużnika działalności gospodarczej albo z prowadzeniem przez nich działów specjalnych produkcji rolnej.

5. Obniżenie podstawy opodatkowania przez podatnika (wierzyciela) następuje za okres, w którym upłynął termin, o którym mowa w ust. 3 pkt 1.

6. Jeżeli dłużnik jest podatnikiem podatku dochodowego od osób prawnych, dokonuje obniżenia lub podwyższenia podstawy opodatkowania w sposób określony w przepisach art. 18d ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 19, poz. 177, Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 oraz z 2009 r. Nr 157, poz. 1241

7. Podatnik (wierzyciel), nie później niż w terminie 7 dni od dnia dokonania obniżenia podstawy opodatkowania w sposób określony w ust. 3, zawiadamia właściwy dla niego urząd skarbowy o dokonaniu obniżenia podstawy opodatkowania. W zawiadomieniu wierzyciel wskazuje firmę dłużnika, jego numer identyfikacji podatkowej, adres siedziby (miejsca zamieszkania) lub miejsca wykonywania działalności gospodarczej oraz kwotę wierzytelności, o którą wierzyciel obniżył podstawę opodatkowania.

8. Przepisy ust. 1-7 stosuje się również, gdy dłużnik jedynie w części uregulował zobowiązanie do dnia upływu terminu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1. W takiej sytuacji, podatnik (wierzyciel) zalicza otrzymaną kwotę proporcjonalnie na poczet wierzytelności pomniejszonej o należny podatek od towarów i usług.

9. Jeżeli dłużnik uregulował zobowiązanie po obniżeniu podstawy opodatkowania przez podatnika (wierzyciela) w sposób określony w ust. 3, podatnik ten podwyższa podstawę opodatkowania o tę kwotę (podwyższa osiągnięty dochód albo zmniejsza poniesioną stratę). Jeżeli dłużnik uregulował zobowiązanie jedynie w części, podatnik (wierzyciel) zalicza otrzymaną kwotę proporcjonalnie na poczet wierzytelności pomniejszonej o należny podatek od towarów i usług. Przepis ust. 5 stosuje się odpowiednio.

10. W przypadku, o którym mowa w ust. 9, dłużnik ma prawo do obniżenia podstawy opodatkowania (obniża osiągnięty dochód albo zwiększa poniesioną stratę) o kwotę zobowiązania, która została przez niego zapłacona.

11. Przez zapłatę należy rozumieć każde świadczenie dłużnika, w wyniku którego następuje zaspokojenie wierzyciela, w tym również poprzez potrącenie lub świadczenie w miejsce wykonania.

12. Przepisów ust. 1-11 nie stosuje się do wierzytelności, które:

- 1) zostały zbyte przez podatnika (wierzyciela);
- 2) uległy przedawnieniu zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
- 3) zostały odpisane jako nieściągalne oraz została utworzona rezerwa na ich pokrycie zaliczona do kosztów uzyskania przychodów;
- 4) są dochodzone przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym.

13. Przepisy ust. 1 – 12 stosuje się, pod warunkiem, że zarówno wierzyciel, jak i dłużnik podlegają nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu w Rzeczypospolitej Polskiej.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 74, poz. 397, z późn. zm.²⁾) po art. 18c dodaje się art. 18d w brzmieniu:

„Art. 18d. 1. Podatnik (dłużnik) jest obowiązany do podwyższenia podstawy opodatkowania (podwyższenia osiągniętego dochodu albo zmniejszenia poniesionej straty) o kwotę niezapłaconych zobowiązań cywilnoprawnych, jeżeli:

- 1) upłynął 30 - dniowy termin płatności, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. Nr 139, poz. 1323, z późn. zm.³⁾);

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 102, poz. 585, Nr 106, poz. 622, Nr 134, poz. 781, Nr 178, poz. 1059, Nr 205, poz. 1202, Nr 234, poz. 1389 i 1391 oraz z 2012 r. poz. 352 i poz. 526

2) kwota odpowiadająca wartości niezapłaconego zobowiązania została zaliczona przez podatnika (dłużnika) do kosztów uzyskania przychodów lub zwiększyła wartość początkową środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych.

2. Podwyższenie podstawy opodatkowania następuje za okres, w którym upłynął termin wskazany w ust. 1 pkt 1.

3. Podatnik (wierzyciel) ma prawo do obniżenia podstawy opodatkowania (obniżenia osiągniętego dochodu albo zwiększenia poniesionej straty), o kwotę niezapłaconej przez dłużnika wierzytelności pomniejszonej o należny podatek od towarów i usług, jeżeli:

1) upłynął 30 - dniowy termin płatności, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych;

2) wierzytelność została uprzednio zarachowana jako przychód należny, o którym mowa w art. 12 ust. 3.

4. Przepisy ust. 3 stosuje się jeżeli wierzytelność jest związana z wykonywaniem przez podatnika (wierzyciela) oraz jego dłużnika działalności gospodarczej albo z prowadzeniem przez nich działów specjalnych produkcji rolnej.

5. Obniżenie podstawy opodatkowania przez podatnika (wierzyciela) następuje za okres, w którym upłynął termin, o którym mowa w ust. 3 pkt 1.

6. Jeżeli dłużnik jest podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych, dokonuje obniżenia lub podwyższenia podstawy opodatkowania w sposób określony w art. 26e ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych.

7. Podatnik (wierzyciel), nie później niż w terminie 7 dni od dnia dokonania obniżenia podstawy opodatkowania w sposób określony w ust. 3, zawiadamia właściwy dla niego urząd skarbowy o dokonaniu obniżenia podstawy opodatkowania. W zawiadomieniu wierzyciel wskazuje firmę dłużnika, jego numer identyfikacji podatkowej, adres siedziby (miejsca zamieszkania) lub miejsca wykonywania działalności gospodarczej oraz kwotę wierzytelności, o którą wierzyciel obniżył podstawę opodatkowania

8. Przepisy ust. 1-7 stosuje się również, gdy dłużnik jedynie w części uregulował zobowiązanie do dnia upływu terminu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1. W takiej sytuacji, podatnik (wierzyciel) zalicza otrzymaną kwotę proporcjonalnie na poczet wierzytelności pomniejszonej o należny podatek od towarów i usług.

9. Jeżeli dłużnik uregulował zobowiązanie po obniżeniu podstawy opodatkowania przez podatnika (wierzyciela) w sposób określony w ust. 3, podatnik ten podwyższa podstawę opodatkowania o tę kwotę (podwyższa osiągnięty dochód albo zmniejsza poniesioną stratę). Jeżeli dłużnik uregulował zobowiązanie jedynie w części, podatnik (wierzyciel) zalicza otrzymaną kwotę proporcjonalnie na poczet wierzytelności pomniejszonej o należny podatek od towarów i usług. Przepis ust. 5 stosuje się odpowiednio.

10. W przypadku, o którym mowa w ust. 9, dłużnik ma prawo do obniżenia podstawy opodatkowania (obniża osiągnięty dochód albo zwiększa poniesioną stratę) o kwotę zobowiązania, która została przez niego zapłacona.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 19, poz. 177, Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 oraz z 2009 r. Nr 157, poz. 1241

11. Przez zapłatę należy rozumieć każde świadczenie dłużnika, w wyniku którego następuje zaspokojenie wierzyciela, w tym również poprzez potrącenie lub świadczenie w miejsce wykonania.

12. Przepisów ust. 1-11 nie stosuje się do wierzytelności, które:

- 1) zostały zbyte przez podatnika;
- 2) uległy przedawnieniu zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
- 3) zostały odpisane jako nieściągalne oraz została utworzona rezerwa na ich pokrycie zaliczona do kosztów uzyskania przychodów;
- 4) są dochodzone przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym.

13. Przepisy ust. 1 – 12 stosuje się, pod warunkiem, że zarówno wierzyciel, jak i dłużnik podlegają nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu w Rzeczypospolitej Polskiej.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 89a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podatnik może zmniejszyć podatek należny z tytułu dostawy towarów lub świadczenia usług na terytorium kraju w przypadku niezapłaconych wierzytelności, od których terminu płatności upłynęło 30 dni. Zmniejszenie podatku dotyczy również kwoty podatku przypadającej na część kwoty wierzytelności.”,

b) uchyla się ust. 1a,

c) w ust. 2:

- pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) dostawa towaru lub świadczenie usług jest dokonana przez podatnika, o którym mowa w art. 15 ust. 1, zarejestrowanego jako podatnik VAT czynny;”,

- skreśla się pkt 3,

- pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) od daty wystawienia faktury dokumentującej wierzytelność nie upłynęło 5 lat, licząc od końca roku, w którym faktura została wystawiona;

- skreśla się pkt 6,

- dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) dłużnik jest podatnikiem VAT lub był podatnikiem VAT w powstania obowiązku podatkowego.”,

d) ust. 3-5 otrzymują brzmienie:

„3. Zmniejszenie podatku należnego może nastąpić w rozliczeniu za okres, w którym upłynął termin określony w ust. 1.

4. W przypadku gdy po dokonaniu zmniejszenia podatku należnego określonego w ust. 1 należność została uregulowana w jakiegokolwiek formie, podatnik, o którym mowa w ust. 1, obowiązany jest zwiększyć podatek należny w rozliczeniu za okres, w którym należność została uregulowana. W przypadku częściowego uregulowania należności podatek należny zwiększa się w odniesieniu do tej części.

5. Podatnik obowiązany jest przesłać wraz z deklaracją podatkową składaną za okres, o którym mowa w ust. 3, zawiadomienie do urzędu skarbowego o dokonanym zmniejszeniu. W zawiadomieniu podatnik wskazuje firmę dłużnika, jego numer identyfikacji podatkowej adres siedziby (miejsca zamieszkania) lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej oraz kwotę podatku, o którą podatnik zmniejszył podatek należny.”

e) uchyla się ust. 6 i 7,

f) dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. Przez uregulowanie należności w jakiegokolwiek formie, o którym mowa w ust. 4, należy rozumieć każde świadczenie dłużnika, w wyniku którego następuje zaspokojenie wierzyciela, w tym również poprzez potrącenie lub świadczenie w miejsce wykonania.”;

2) w art. 89b:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie.

„1. W przypadku braku uregulowania zobowiązania w terminie 30 dni od dnia upływu terminu płatności określonego w umowie lub fakturze, podatnik (dłużnik) jest obowiązany do odpowiedniego pomniejszenia podatku naliczonego podlegającego odliczeniu albo w przypadku jego braku, do odpowiedniego powiększenia kwoty podatku należnego, o kwotę podatku wynikającą z nieuregulowanych faktur, w deklaracji za okres, w którym upłynął termin płatności określony w umowie lub fakturze.

2. W przypadku częściowego uregulowania należności przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1, zmniejszenie podatku naliczonego albo zwiększenie podatku należnego dotyczy podatku przypadającego na nieuregulowaną część należności. Jeżeli faktura będąca podstawą należności obejmowała kilka świadczeń opodatkowanych różnymi stawkami VAT, dłużnik zalicza uregulowaną należność na świadczenie opodatkowane najwyższą stawką VAT.”;

b) uchyla się ust. 3,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W przypadku uregulowania należności po dokonaniu zmniejszenia podatku naliczonego albo zwiększenia podatku należnego, o którym mowa w ust. 1, podatnik ma prawo do zwiększenia kwoty podatku naliczonego albo zmniejszenia podatku należnego w rozliczeniu za okres, w którym należność uregulowano, o kwotę podatku, o której mowa w ust. 1. W przypadku częściowego uregulowania należności podatek naliczony może zostać zwiększony albo podatek należny zmniejszony w odniesieniu do tej części. Przepis ust. 2 zdanie drugie stosuje się.”,

d) uchyla się ust. 5,

e) dodaje się ust. 6 i 7 w brzmieniu:

„6. W przypadku, o którym mowa w art. 89a ust. 2 pkt 7, przepisy ust. 1, 2 i 4 stosuje się odpowiednio, z tym że w przypadku, gdy dłużnik zaprzestał wykonywania działalności opodatkowanej VAT lub zwolnionej z VAT, dokonuje on zmniejszenia podatku naliczonego albo zwiększenia podatku należnego o kwotę podatku, o której mowa w ust. 1, za okres, w którym dokonał odliczenia.

7. Przepis art. 98a ust. 8 stosuje się.”.

Art. 4. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się do zobowiązań powstałych po dniu jej wejścia w życie.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.

UZASADNIENIE

1. WPROWADZENIE I CEL USTAWY

Zatory płatnicze są skutkiem braku realizacji świadczeń wzajemnych między kontrahentami, lub występowania znacznych opóźnień w zakresie regulowania, w określonym terminie należności za dostarczane towary lub usługi. Stan ten dotyczy biznesowej relacji przedsiębiorców tak z kontrahentami publicznymi, jak i prywatnymi i od dłuższego czasu staje się jedną z najtrudniejszych do pokonania barier stabilnego funkcjonowania przedsiębiorstw na rynku. Niestety, dla bardzo wielu firm zatory płatnicze niosą za sobą także znacznie poważniejsze skutki, choćby w postaci czasowej utrały płynności finansowej, a w skrajnie niekorzystnych okolicznościach także i upadłości.

Stan ten i powagę sytuacji potwierdzają opinie przedsiębiorców oraz przedstawicieli organizacji gospodarczych działających w Polsce, jak na przykład PKPP Lewiatan, Pracodawcy RP, Krajowej Izby Gospodarczej, Business Center Club, Związku Banków Polskich, Związku Rzemiosła Polskiego, czy Związku Przedsiębiorców i Pracodawców. Doniesienia te potwierdzają również dane oraz raporty m.in. Biura Informacji Gospodarczej, Konferencji Przedsiębiorstw Finansowych, Krajowego Rejestru Długów, czy Głównego Urzędu Statystycznego. Na negatywny wpływ wielu czynników, w tym skutków nieterminowości w płaceniu należności w korelacji z wymogami systemu podatkowego, wskazują także raporty wielu innych firm, organizacji oraz instytucji, na przykład: Grupy Coface, Grant Thornton International, D&B Poland, Banku Światowego, Heritage Foundation, Instytutu Legatum, czy OECD.

Przykładowo raport Coface Poland donosi, iż w roku 2011 sądy w Polsce ogłosiły upadłość 723 przedsiębiorstw, co oznacza wzrost o 10,4 proc. i aż o 76 proc. w stosunku do okresu sprzed kryzysu w roku 2008. Analizy tej światowej grupy, specjalizującej się w ubezpieczeniach należności, potwierdzają jednoznacznie, iż wiązało się to z rosnącym ryzykiem prowadzenia działalności gospodarczej połączonym ze wzrostem liczby i wartości przeterminowanych płatności w transakcjach handlowych. Najwyższy wzrost upadłości odnotowano w sektorze budownictwa (sądy ogłosiły upadłość 143 przedsiębiorstw), tj. o 46 proc. więcej niż w roku poprzednim. Stanowiły one 20 proc. wszystkich przypadków niewypłacalności w Polsce. Trochę lepiej było w branży stalowej i meblarskiej, ale już znacznie gorzej na przykład w handlu detalicznym.

Co istotne, pogarszająca się sytuacja w zakresie bankructw firm występuje w Polsce mimo utrzymywania się w zasadzie dobrych wskaźników makroekonomicznych. Potwierdza to tezę postawioną w raporcie, iż jednym z głównych powodów tego niekorzystnego zjawiska jest brak terminowości w płaceniu należności. Przyjmowane bowiem w naszym kraju terminy płatności często nie mają swojego nie tylko prawnego, ale i ekonomicznego uzasadnienia. Niestety, w przyszłości stan ten może pogłębiać się jeszcze bardziej, gdyż przewiduje się pogorszenie sytuacji makroekonomicznej w stosunku do obecnej. Grozi to większą dynamiką wzrostu liczby i wartości zatorów płatniczych oraz niestety także i liczby upadłości przedsiębiorstw. Powodem tego procesu może być spowolnienie gospodarcze w Europie zachodniej oraz recesja w krajach Europy południowej.

Zjawisko bankructw jest stanem niepożądanym, ale pamiętać należy, iż upadłość jest ostatecznym skutkiem wielu niekorzystnych sekwencji zdarzeń dotyczących przedsiębiorstw i ta ostateczność dotyczy w zasadzie nielicznych. Bankructwa, to tylko „czubek góry lodowej” uwidaczniający szeroki zakres ukrytych problemów, z jakimi borykają się w Polsce przedsiębiorcy. Setki tysięcy firm dotykają trudności w prowadzeniu działalności gospodarczej, wśród których zatory płatnicze wybijają się ostatnio na plan pierwszy. Najtrudniej radzą sobie z tym mikroprzedsiębiorcy oraz małe i średnie firmy. Dlatego w tym sektorze mamy największy odsetek upadłości. W minionym roku problemy z wypłacalnością w tym segmencie dotyczyły 42 proc. firm z obrotem do 5 mln zł i aż 52 proc. firm z obrotem pomiędzy 5 a 50 mln zł.

Jak wynika z badań Business Centre Club, ponad 60 proc. przedsiębiorców uważa, iż zatory płatnicze są dla nich bardzo dużym problemem w prowadzeniu działalności gospodarczej. W ogólnej sumie należności firm, przeterminowane płatności wynoszą od 5 proc. aż do 70 proc. przychodów. Ponad 20 proc. tych należności przeterminowanych jest o ok. 30 dni, ale co gorsze, prawie 60 proc. należności jest przeterminowanych od 30 aż do 90 dni. Odpowiednio 12 proc. i 5 proc. przeterminowane należności wynoszą 90 do 180 dni oraz 280 do 365 dni. Podobnie niekorzystnie wypadają badania wzrostu ilości zatorów płatniczych. Około 60 proc. przedsiębiorców wskazuje wzrost o 20 proc. a 25 proc. przedsiębiorców mówi o wzroście w przedziale od 20 proc. do 50 proc. liczby przeterminowanych płatności. Omawiane wyniki wyglądają interesująco w stosunku do badanych segmentów przedsiębiorstw pod względem ich wielkości. Wynika z nich bowiem, iż zatory płatnicze w 22 proc. dotyczą duże firmy, w 49 proc. średnie oraz w 24 proc. małe przedsiębiorstwa.

Równie niekorzystnie przedstawia się omawiana kwestia według analiz Konferencji Przedsiębiorstw Finansowych oraz Krajowego Rejestru Długów. Wyniki ostatniego badania z kwietnia 2012 roku potwierdzają bardzo silne załamanie w obszarze należności w Polsce. Indeks Należności Przedsiębiorstw (INP) po raz trzeci z rzędu bowiem spadł i osiągnął poziom 84,2 punkty. Jednocześnie odnotowano wzrost przeciętnego okresu przeterminowania należności do 4 miesięcy i 12 dni, a w sektorze przedsiębiorstw budowlanych oraz prowadzących działalność finansową okres ten wydłużył się nawet do 5 miesięcy.

Raport Biura Informacji Gospodarczej InfoMonitor podaje natomiast, iż 86 proc. firm uważa, że nieterminowe płatności stanowią przeszkodę w działalności gospodarczej, a 38 proc. badanych wskazuje, że suma przeterminowanych należności przekracza wobec nich 100 tys. zł. Z badań BIG potwierdza się również, że zatory płatnicze w sposób szczególny dotknęły branży budowlanej, która jest wskazywana przez 93 proc. przedsiębiorców. Niestety, wygląda na to, iż sytuacja sprzed roku, utrzyma się także w roku bieżącym, bowiem tylko w marcu 2012 r., do programu przeterminowanych płatności

DunTrade D&B Poland, zgłoszono 6,4 tys. dłużników z branży budowlanej. Zalegali oni swoim kontrahentom na łączną kwotę ponad 225 mln zł. W porównaniu do marca 2011 r. stanowi to wzrost o 64 proc. w liczbie zgłoszonych dłużników i blisko 20 proc. w kwocie wartości zaległości.

Problem jednak dotyczy nie tylko branży budowlanej, ale niemalże wszystkich sektorów i branż, różni się jedynie skalą i zakresem negatywnych skutków. Na przykład z badań wynika, iż w branży budowlanej opóźnienia w płatnościach wynoszą od 120 do 180 dni, przy czym 10,5 proc. ma przeterminowane płatności powyżej 121 dni. Podobnie jest w branży reklamowej, gdzie przeterminowane płatności wynoszą od 120 do 180 dni. W transporcie jest to średnio 90 dni, podobnie w poligrafii 90 dni. Statystyki wskazują natomiast, iż w branży spożywczej przedterminowe płatności regulowane są średnio po 63 dniach od zapadalności terminu płatności, a na przykład w branży kosmetycznej po 30 dniach. Równie źle jest w górnictwie, gdzie 41 proc. faktur płaconych jest po terminie.

Specyfika opóźnień w płatnościach jeszcze gorzej wygląda, gdy badamy ją nie pod względem sektorów i branż, ale wielkości przedsiębiorstw. Z analiz D&B Poland Bismode Group wynika, iż dramatycznie rośnie liczba faktur nieregulowanych w terminie powyżej 120 dni. Jest to zjawisko szczególnie widoczne wśród firm z sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Na początku minionego roku firmy mikro, czyli te z obrotem nieprzekraczającym 5 mln zł, miały 7,5 proc. przeterminowanych faktur powyżej 120 dni. Odsetek takich faktur potrafił się natomiast po upływie dziewięciu miesięcy i sięgał aż 23,7 proc.

Z badania Krajowego Rejestru Długów (KRD) wynika, iż średni czas oczekiwania na zapłatę w Polsce wynosi ponad 4 miesiące, a po terminie płaconych jest już ponad 25 proc. wszystkich faktur. 78 proc. z grona przedsiębiorstw, które trafiły na nieuczciwych klientów, straciło na tym od kilku do kilkuset tysięcy złotych, w skrajnych przypadkach zaległości dotyczą milionowych zobowiązań. KRD ustalił także, że termin płatności 15 proc. przeterminowanych faktur przekraczał nawet 12 miesięcy, co oznacza, iż takie płatności mogą być uznawane w zasadzie już, jako stracone.

Pod względem zatorów płatniczych Polska plasuje się na jednym z najgorszych miejsc w Unii Europejskiej. Jak wynika z raportu „Payment Practices Study 2011”, płatności opóźnione o ponad 90 dni stanowią w Polsce aż 9,8 proc. ogółu płatności. Gorzej sytuacja wygląda jedynie w Hiszpanii (10,7 proc.) i Portugalii (10,5 proc.). Dla porównania, w Belgii takie opóźnione płatności stanowią tylko 1,6 proc. ogółu płatności, a we Włoszech 0,6 proc. Średnia dla całej Europy wynosi natomiast 2,9 proc. Mamy więc co naprawiać i jakie kraje gonić.

Przytaczane raporty i dane różnią się między sobą, gdyż obejmują różne okresy oraz różne populacje przedsiębiorców, przyjmowano także inne metodologie badań oraz kryteria ocen. Wnioski płynące z tych dokumentów są jednak podobne i tworzą wspólny mianownik dla wszystkich analizowanych informacji. Chorobą drążącą organizm polskiej przedsiębiorczości są zatory płatnicze. Zagrożają one w przyszłości rozwojowi gospodarczemu i rynkowi pracy, dlatego należy podjąć pilne działania, aby zlikwidować, a przynajmniej radykalnie ograniczyć to niebezpieczne zjawisko. Negatywne skutki dotyczą bowiem nie tylko przedsiębiorców, ale i ich pracowników oraz rodziny. Mają więc wymiar nie tylko ekonomiczny i społeczny, lecz negatywne wpływają również i na działalność państwa.

W okolicznościach często braku możliwości ochrony przed zatorami firmy bronią się m.in. ograniczając zatrudnienie, rezygnując z inwestycji, zamrażając płace, czy podwyższając ceny oferowanych towarów i usług. Zatory płatnicze wywołują zaległości finansowe

nawet u uczciwych przedsiębiorców, dlatego innym negatywnym zjawiskiem jest przenoszenie części lub całości działalności gospodarczej niektórych przedsiębiorstw do szarej strefy. W końcu u niektórych przychodzi czas, w którym występuje brak środków na regulowanie zobowiązań podatkowych, na czym z kolei traci budżet państwa i system ubezpieczeń społecznych oraz zdrowotnych. Firmy, bowiem, które nie otrzymują swoich należności, nie mają pieniędzy, by w terminie opłacać podatek dochodowy CIT lub PIT, VAT, akcyzę, składki emerytalno-rentowe, czy składki na ubezpieczenia społeczne. Końcowym etapem „równi pochyłej” jest bankructwo.

Jak wynika z cytowanych powyżej badań, zatory płatnicze są szczególnie groźne dla małych i średnich przedsiębiorców, ale sprawiają problemy także i dużym firmom. Obecnie przedsiębiorcy już z samego powodu memorialowej, zamiast kasowej, zasady płacenia podatków, „kredytują” nie tylko nieuczciwych kontrahentów, ale i państwo. Zanim bowiem jeszcze otrzymają zapłatę za swoje towary lub usługi, to już z własnych środków, a nie z zapłaty za faktury, muszą regulować obowiązki publiczno-prawne. Prowadzi to do powstawania bardzo trudnych do przezwyciężenia barier rozwoju.

Jak więc widać, obecnie obowiązujący system tworzy nie tylko brak komfortu prowadzenia działalności gospodarczej, ale generuje też zjawiska patologiczne. Zatory płatnicze są więc groźną chorobą gospodarki i państwa, dotykają bowiem swoimi skutkami, i uczciwych przedsiębiorców, i ich pracowników, i budżety państwa oraz samorządów terytorialnych, a także fundusze ubezpieczeń społecznych oraz zdrowotnych. Wszyscy tracimy na zatorach płatniczych. Sprawa więc wreszcie powinna być ostatecznie rozwiązana. Nie jest to bowiem problem tylko i wyłącznie samych przedsiębiorców, ale całego państwa.

W minionych latach próbowano ograniczać negatywne zjawisko zatorów płatniczych, tak jak i innych nieakceptowanych zjawisk w polskiej gospodarce, typowymi dla naszego systemu metodami nakazów, zakazów i kar. Niestety, poza rozszerzeniem nadregulacji rozwiązania te nie przyniosły pozytywnych efektów, dlatego w niniejszym projekcie proponuje się zastosowanie zupełnie innej metodologii. Zamiast kolejnej administracyjnej ingerencji państwa w stosunki cywilnoprawne proponuje się zastosowanie metody zachęt. Dlatego projektowane zmiany nie mają dotyczyć prawa cywilnego, ale prawa podatkowego tak, aby zachęcić przedsiębiorców do terminowego realizowania obowiązków płatniczych wobec swoich kontrahentów. Nowe rozwiązania prawne powinny:

- (a) Podnieść płynność finansową przedsiębiorstw.
- (b) Wzmocnić bezpieczeństwo obrotu gospodarczego.
- (c) Zabezpieczyć interesy finansowe państwa i samorządu terytorialnego.

Symetria praw i obowiązków kontrahentów oraz zasada jednoczesnych korekt zeznań podatkowych po obu stronach podmiotów wzajemnie zobowiązanych winna zabezpieczyć wystarczającą neutralność proponowanych rozwiązań dla budżetu państwa.

Reasumując powyższe, celem projektowanej regulacji jest wprowadzenie do ustaw dotyczących podatków dochodowych oraz ustawy o podatku od towarów i usług rozwiązań, które:

- (d) Zmotywują podatników prowadzących działalność gospodarczą do terminowego regulowania należności.

- (e) Pozwola na uwzględnienie braku płatności od kontrahenta przy ustalaniu zobowiązania podatkowego w podatku dochodowym oraz w podatku VAT.
- (f) Będą chronić interes Skarbu Państwa.

2. PRZEDSTAWIENIE STANU OBECNEGO

2.1. Podatki dochodowe

W obecnie obowiązującym stanie prawnym istnieje możliwość zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów wierzytelności odpisanych jako nieściągalne, które uprzednio zostały zarachowane jako przychody należne, jednakże warunkiem uznania takich wierzytelności za nieściągalne, a w konsekwencji zaliczenie do kosztów uzyskania przychodów jest właściwe ich udokumentowanie za pomocą postanowienia o nieściągalności wydanym przez właściwy organ postępowania egzekucyjnego, postanowieniem sądu lub protokołem sporządzonym przez podatnika, stwierdzającym, że przewidywane koszty procesowe i egzekucyjne związane z dochodzeniem wierzytelności byłyby równe albo wyższe od tej kwoty. Taki sposób regulacji powoduje, że aby obniżyć przychód musi zostać zakończone postępowanie sądowe/egzekucyjne, co z kolei odsuwa w czasie możliwość zaliczenia przez wierzyciela nieściągalnych należności do kosztów uzyskania przychodów.

Ponadto, podatnik ma możliwość zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów rezerw utworzonych na pokrycie wskazanych w przepisach wierzytelności. Jednakże, zakres tych wierzytelności jest ściśle ograniczony (m.in. do kredytów udzielanych przez banki i jednostki uprawnione do udzielania kredytów).

2.2. VAT

Podatek od towarów i usług stanowi znaczne obciążenie ekonomiczne i wpływa na stan płynności finansowej, zwłaszcza dla małych i średnich przedsiębiorców, podczas gdy jedną z podstawowych zasad mających zastosowanie w przypadku podatku od wartości dodanej jest zasada neutralności tego podatku dla przedsiębiorcy. W ramach obrotu gospodarczego często mają miejsce istotne opóźnienia w regulowaniu zobowiązań pomiędzy kontrahentami. W przypadku małych i średnich przedsiębiorców, brak płatności za sprzedane towary lub wykonane usługi może istotnie pogorszyć sytuację finansową przedsiębiorstwa. Brak płatności za dostarczony towar lub wykonaną usługę nie eliminuje natomiast obowiązku zapłaty podatku VAT należnego z tytułu wystawionej faktury, pomimo braku realnego wpływu środków na ten cel. Taki stan godzi w wymienioną wyżej zasadę neutralności podatku VAT.

Dotychczas obowiązujące przepisy umożliwiają wprowadzić zastosowanie "ulgi na złe długi", jednakże są one w znacznym stopniu sformalizowane i w niektórych obszarach niejasne, przez co w wielu sytuacjach uniemożliwiają skorzystanie z przyznanej podatnikom możliwości.

3. Różnice między dotychczasowym a przewidywanym stanem prawnym.

3.1. Podatki dochodowe

Projekt Ustawy zawiera zmiany do ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, poz. 362 i poz. 440) oraz ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z

2011 r. Nr 74, poz. 397, z późn. zm.), których zasadniczym celem jest zlikwidowanie zatorów płatniczych w obrocie gospodarczym i zmotywowanie przedsiębiorców do terminowego regulowania płatności.

W art. 1 ustawy, po art. 26d dodaje się art. 26e, wiąże się to z wprowadzeniem zmiany zasad ustalania podstawy opodatkowania w przypadku nieterminowego regulowania płatności w obrocie gospodarczym. W dodanym artykule zostaje uregulowana całość zagadnień związanych z wprowadzanymi zmianami. W ust. 1 nowego artykułu wprowadza się obowiązek wyłączenia z kosztów uzyskania przychodów po stronie dłużnika kwoty niezapłaconych przez niego zobowiązań w momencie upływu 30 dniowego terminu płatności. Termin ten został powiązany z terminem określonym w art. 5 ustawy z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Warunkiem dokonania podwyższenia podstawy opodatkowania jest uprzednie zaliczenie kwoty zobowiązania do kosztów uzyskania przychodów. Podwyższenie podstawy opodatkowania następuje "na bieżąco" bez dokonywania zmiany rozliczeń podatkowych za poprzednie miesiące (kwartały).

Wprowadzenie konstrukcji obligatoryjnego wyłączenia z kosztów uzyskania przychodów, a tym samym podwyższenia przez dłużnika podstawy opodatkowania o kwoty niezapłaconych zobowiązań, ma na celu stworzenie systemu motywacyjnego do terminowego uiszczania zobowiązań pomiędzy przedsiębiorcami. Proponowany przepis ma na celu wyeliminowanie korzystania z uprawnienia zaliczenia do kosztów wydatków, których podatnik faktycznie nie poniósł, a przez to ochronę interesów Skarbu Państwa.

Analogiczne przepisy wprowadza się w art. 18d ust 1 i ust. 2 do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

W ust. 3 dodanego artykułu, wprowadza się uprawnienie przysługujące wierzycielowi, który nie otrzymał zapłaty od dłużnika w terminie 30 dni od upływu terminu zapłaty wskazanego w ustawie o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, a także zaliczył wierzytelność do swoich przychodów należnych. Warunkiem koniecznym do dokonania obniżenia podstawy opodatkowania przez wierzyciela jest związek wierzytelności z wykonywaniem zarówno przez wierzyciela, jak i dłużnika działalności gospodarczej (lub z prowadzeniem przez nich działań specjalnych produkcji rolnej). Przepis ten jest odzwierciedleniem obowiązku podwyższenia podstawy opodatkowania, który istnieje po stronie dłużnika. Wprowadzenie uprawnienia do obniżenia podstawy opodatkowania przez wierzyciela w sytuacji nieotrzymania zapłaty od dłużnika, ma na celu umożliwienie wierzycielowi odroczenia zapłaty podatku do momentu faktycznego otrzymania zapłaty. Pozwoli to na zachowanie płynności finansowej po stronie wierzyciela, natomiast poprzez obowiązek obniżenia podstawy opodatkowania przez dłużnika, nie będzie miało negatywnych konsekwencji dla budżetu Państwa. Warto również zauważyć, że wierzyciel nie ma obowiązku zmiany swoich zobowiązań podatkowych, a jedynie uprawnienie, gdy zajdzie taka konieczność ekonomiczna.

Jak wskazuje ust. 5, obniżenie podstawy opodatkowania następuje "na bieżąco", tj. w okresie, w którym upłynął wskazany termin płatności, bez konieczności zmiany rozliczeń podatkowych za poprzednie miesiące (kwartały) przez podatnika. Takie uregulowanie kwestii momentu dokonania obniżenia/podwyższenia podstawy opodatkowania ma na celu uproszczenie procedury, a także niegenerowanie

dotychczasowych obowiązków formalnych w postaci zmiany zapisów księgowych, dokonywania korekty wpłat już uiszczonych miesięcznych (kwartalnych) zaliczek na podatek dochodowy.

Analogiczne przepisy wprowadza się w art. 18d ust 3-5 do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

W ust. 6 wprowadza się zasadę, że w przypadku, gdy dłużnik jest podatnikiem podatku dochodowego od osób prawnych, wówczas dokonuje on podwyższenia (lub ewentualnie podwyższenia) podstawy opodatkowania w sposób określony w przepisach ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Podkreślenia wymaga fakt, że identyczne rozwiązania zostają wprowadzone jednocześnie do obydwu ustaw o podatku dochodowym (zarówno w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych, jak i w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych), dlatego też w sytuacji, gdy dłużnik i wierzyciel są podatnikami podatku dochodowego w rozumieniu różnych ustaw podatkowych, zasady dokonywania obniżenia i podwyższenia podstawy opodatkowania mają w pełni zastosowanie, co potwierdza ust. 6 dodanego artykułu, a także art. 18d ust. 6 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

W ust. 7 wprowadza się obowiązek zawiadomienia przez wierzyciela właściwego urzędu skarbowego o dokonaniu obniżenia podstawy opodatkowania, informując jednocześnie urząd o danych dłużnika, wskazując jego firmę, numer identyfikacji podatkowej, adres siedziby (miejsca zamieszkania) lub miejsca wykonywania działalności gospodarczej oraz kwotę wierzytelności, o którą została obniżona podstawa opodatkowania. Wierzyciel zobowiązany jest do zawiadomienia urzędu skarbowego w terminie 7 dni od dnia dokonania obniżenia podstawy opodatkowania. Wysyłane przez wierzyciela zawiadomienie ma na celu poinformowanie urzędu skarbowego, że wierzyciel obniżył podstawę opodatkowania z tytułu nieotrzymanej płatności i wskazanie podmiotu, który nie wywiązał się ze swojego zobowiązania i w związku z tym powinien podwyższyć podstawę opodatkowania o wskazaną w zawiadomieniu kwotę. Regulacja ta jest swego rodzaju sankcją wskazującą urzędowi skarbowemu niencziwego kontrahenta. Po otrzymaniu zawiadomienia urząd skarbowy może przekazać posiadane informacje urzędowi skarbowemu właściwemu dla dłużnika, a ten z kolei może postanowić o weryfikacji rozliczeń podatkowych dłużnika.

Analogiczne przepisy wprowadza się w art. 18d ust 7 do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Zgodnie z proponowanym ust. 8, zastosowanie przepisów dotyczących obniżenia (podwyższenia w przypadku dłużnika) podstawy opodatkowania ma również miejsce w sytuacji, gdy dłużnik nie dokonał zapłaty tylko części swojego zobowiązania. Wówczas dłużnik dokonuje podwyższenia podstawy opodatkowania w takiej części w jakiej nie uiszczył zobowiązania. Wierzyciel natomiast obniża swoją podstawę opodatkowania proporcjonalnie do otrzymanej kwoty, uwzględniając podatek od towarów i usług. Proponowany przepis daje możliwość skorzystania z uprawnienia, jakim jest obniżenie podstawy opodatkowania przez wierzyciela, jednocześnie generując obowiązek po stronie dłużnika, również w sytuacji, gdy dłużnik wykonał jedynie część swojego zobowiązania. Ma to uniemożliwić sytuację, w której kontrahent płacąc wyłącznie niewielką kwotę zalega z pozostałą zapłatą przez długi okres czasu.

Analogiczne przepisy wprowadza się w art. 18d ust. 8 do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Wierzyciel zgodnie z ust. 9 dodanego artykułu podwyższa podstawę opodatkowania o otrzymaną kwotę, uwzględniając podatek od towarów i usług. Podwyższenia zmiany podstawy opodatkowania wierzyciel dokonuje w momencie otrzymania zapłaty, bez konieczności zmiany swoich rozliczeń podatkowych dokonanych za poprzednie miesiące (kwartały). Dłużnik po dokonaniu zapłaty ma prawo do obniżenia podstawy opodatkowania o kwotę, którą zwrócił wierzycielowi. Wskazana regulacja daje możliwość powrotu do pierwotnych rozliczeń (sprzed dokonania obniżenia/podwyższenia podstawy opodatkowania) podatkowych zarówno wierzyciela, jak i dłużnika po wykonaniu przez niego ciężącego na nim zobowiązania. Zmiany dokonuje się tak jak w pozostałych przypadkach "na bieżąco". Identyczne zasady obowiązują w sytuacji, gdy po dokonaniu obniżenia podstawy opodatkowania, dłużnik dokonuje zapłaty zobowiązania lub reguluje je w części.

Analogiczne przepisy wprowadza się w art. 18d ust. 9 i ust. 10 do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Ust. 11 dodanego artykułu ma na celu doprecyzowanie kwestii pojęcia zapłaty, i tak przez zapłatę należy rozumieć każde świadczenie dłużnika, w wyniku którego następuje zaspokojenie wierzyciela. Takie doprecyzowanie ma prowadzić do uniknięcia wątpliwości pojawiających się do tej pory w praktyce, związanych z zakresem pojęcia "zapłata".

Analogiczne przepisy wprowadza się w art. 18d ust. 11 do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

W ust. 12 dodanego artykułu wskazano sytuacje, w których przepisy ustępów poprzednich dotyczące podwyższenia podstawy opodatkowania przez dłużnika i obniżenia podstawy opodatkowania przez wierzyciela nie mają zastosowania. Do takich sytuacji zostało zaliczone zbycie wierzytelności przez wierzyciela, przedawnienie wierzytelności, odpisanie wierzytelności jako nieściągalne oraz utworzenie rezerwy na ich pokrycie zaliczonych do kosztów uzyskania przychodów oraz dochodzenie tych wierzytelności w postępowaniu sądowym lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń lub przed sądem polubownym. Przepis ten ogranicza zastosowanie proponowanej konstrukcji polegającej na obniżeniu/podwyższeniu podstawy opodatkowania w sytuacji, gdy wierzytelność może w inny sposób wpływać na rozliczenia podatkowe podatnika będącego wierzycielem.

Analogiczne przepisy wprowadza się w art. 18d ust. 12 do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Ostatnim warunkiem jaki został wskazany w ust. 13 dodanego artykułu jest podleganie przez wierzyciela i dłużnika nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu w Polsce. Taki zapis wydaje się uzasadniony ze względu na zachowanie równowagi wpływów do budżetu Państwa związanych z proponowaną zmianą.

Analogiczne przepisy wprowadza się w art. 18d ust. 13 do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

W art. 2 ustawy, po art. 18c dodaje się art. 18d, wprowadzone zmiany zostały omówione w uzasadnieniu do zmian w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych.

3.2. VAT

W art. 3 projektu ustawy proponuje się zmiany do ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, których zasadniczym celem jest uproszczenie i szersze zastosowanie przewidzianej ustawą o podatku od towarów i usług preferencji w postaci tzw. "ulgi na złe długi".

W art. 3 pkt 1 lit. a proponuje się aby art. 89a ust. 1 otrzymał brzmienie pozwalające na zmniejszenie należnego podatku VAT z tytułu dostawy towarów lub świadczenia usług na terytorium kraju w przypadku niezapłaconych wierzytelności, od których terminu płatności upłynęło 30 dni. Zmniejszenia kwoty podatku wierzyciel może dokonać również, w stosunku do kwoty podatku przypadającej na część wierzytelności niezapłaconej. W obecnie obowiązującym brzmieniu przepisu, możliwość zmniejszenia podatku należnego uzależniona jest od uznania wierzytelności za nieściągalną, co z kolei następuje, gdy od terminu płatności upłynęło 180 dni. W obrocie gospodarczym jest to stanowczo zbyt długi termin, dlatego proponuje się skrócenie go do 30 dni i zmniejszenie nadmiernych obowiązków formalnych z tym związanych.

Uchyła się ust. 1a, bowiem rezygnując z powiązania stosowania "ulgi na złe długi" od pojęcia nieściągalności, definicja tego terminu jest zbędna.

W ust. 2 zmienia się pkt 1 w ten sposób, że wymóg posiadania statusu podatnika zarejestrowanego, jako podatnik VAT czynny dotyczy wyłącznie dokonującego dostawy towaru lub świadczenia usług, czyli wierzyciela. W związku z tym dodaje się pkt 7 stanowiący, że dłużnik jest podatnikiem VAT czynnym, podatnikiem VAT zwolnionym lub był podatnikiem VAT czynnym lub podatnikiem VAT zwolnionym. Taki zapis umożliwi dokonanie obniżenia podatku należnego również w sytuacji, gdy dłużnik nie jest podatnikiem VAT czynnym, bowiem prowadzi wyłącznie działalność zwolnioną z opodatkowania podatkiem VAT. Ponadto, przepis dający możliwość obniżenia podatku należnego przez wierzyciela będzie mógł mieć zastosowanie w sytuacji, gdy dłużnik zakończył swoją działalność. W konsekwencji wprowadzenia zmienionego pkt 1 oraz dodania pkt 7 skreśla się pkt 3. Pkt 5 zmienia się w ten sposób, że wydłuża się termin, który może upłynąć od daty wystawienia faktury pozwalający na dokonanie obniżenia podatku należnego do 5 lat. Obowiązujący dotychczas termin dwuletni jest terminem zdecydowanie za krótkim w obrocie gospodarczym. Skreśla się pkt 6 z uwagi na jego zbędność w przypadku, gdy podwyższenie podatku przez dłużnika jest obligatoryjne.

W ust. 3 dokonuje się zmiany poprzez zapis, że zmniejszenie podatku należnego przez wierzyciela może nastąpić w rozliczeniu za okres, w którym upłynął termin dający wierzycielowi takie uprawnienie. Taki sposób uregulowania kwestii momentu dokonania zmniejszenia podatku należnego ma na celu uproszczenie procedury, a także brak generowania dodatkowych obowiązków formalnych.

Ust. 4 wprowadza regulację zobowiązującą wierzyciela do zwiększenia podatku należnego w sytuacji, gdy dłużnik dokona zapłaty zobowiązania, także częściowego. Zwiększenie podatku należnego powinno nastąpić za okres rozliczeniowy, w którym nastąpiła zapłata wierzytelności lub jej części. Proponowany przepis ma na celu umożliwienie skorzystania z uprawnienia w postaci zmniejszenia podatku należnego także w sytuacji, gdy wierzyciel otrzymał jedynie część należnej zapłaty od dłużnika.

W ust. 5 wprowadza się obowiązek zawiadomienia właściwego urzędu skarbowego o dokonany zmniejszeniu podatku należnego, które wierzyciel wysyła wraz z deklaracją podatkową składaną za okres, w którym dokonał zmniejszenia. W zawiadomieniu wierzyciel wskazuje dane dłużnika, w tym jego firmę, numer identyfikacji podatkowej, adres siedziby (miejsca zamieszkania) lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej oraz kwotę podatku, o którą zmniejszył podatek należny. Wysyłane przez wierzyciela zawiadomienie ma na celu poinformowanie urzędu skarbowego, że wierzyciel dokonał zmniejszenia podatku należnego z tytułu nieotrzymanej płatności, a także wskazanie podmiotu, który nie wywiązał się ze swojego zobowiązania i w związku z tym utracił uprawnienie do obniżenia podatku należnego o wskazaną w zawiadomieniu kwotę podatku naliczonego.

Uchyła się ust. 6 jako bezpodstawny w świetle wprowadzonych zmian dotyczących obowiązkowego zwiększenia zobowiązania podatkowego dłużnika, o których mowa w zmienionym art. 89b.

Uchyła się ust. 7 jako niemający uzasadnienia w obecnie obowiązującym stanie prawnym. Polskie przepisy nie przewidują możliwości dokonywania rozliczeń w ramach grupy kapitałowej, w związku z tym, obowiązujący przepis należy uznać za bezzasadny.

Dodaje się ust. 8 mający na celu doprecyzowanie pojęcia zapłaty, jako każdego świadczenia dłużnika, w wyniku którego następuje zaspokojenie wierzyciela. Takie doprecyzowanie ma prowadzić do uniknięcia wątpliwości pojawiających się do tej pory w praktyce, związanych z zakresem pojęcia "zapłata".

W art. 3 pkt 2 proponuje się aby art. 89b ustawy o podatku od towarów i usług zmienić w sposób następujący:

W ust. 1 wprowadzić zmiany powodujące, że w przypadku braku uregulowania zobowiązania w terminie 30 dni od dnia upływu terminu płatności określonego w umowie lub fakturze, podatnik (dłużnik) jest obowiązany do odpowiedniego pomniejszenia podatku naliczonego podlegającego odliczeniu albo w przypadku jego braku, do odpowiedniego powiększenia kwoty podatku należnego, o kwotę podatku wynikającą z nieuregulowanych faktur, w deklaracji za okres, w którym upłynął termin płatności określony w umowie lub fakturze. Taki sposób regulacji ma na celu wprowadzenie pewnego rodzaju dozwolonych restrykcji podatkowych, które w zamierzeniu powinny wzmacniać motywację do terminowego regulowania płatności przez przedsiębiorców.

Ust. 2 wprowadza obowiązek dokonania zmniejszenia podatku naliczonego lub zwiększenia podatku należnego również w sytuacji częściowego uregulowania należności. Ponadto, w ust. 2 zd. 2 wprowadza się zasadę, że w przypadku gdy faktura będąca podstawą należności obejmowała kilka świadczeń opodatkowanych różnymi stawkami VAT, dłużnik zalicza uregulowaną należność na świadczenie opodatkowane najwyższą stawką VAT. W ten sposób nie będzie możliwa sytuacja, w której w przypadku częściowego uiszczenia kwoty wynikającej z faktury, dłużnik dokona obniżenia podatku naliczonego (lub zwiększenia podatku należnego) od świadczenia objętego inną stawką VAT niż obniżenie podatku należnego, którego dokonał wierzyciel.

Uchyła się ust. 3 jako niemający uzasadnienia w obecnie obowiązującym stanie prawnym. Przepis w brzmieniu obowiązującym dotychczas budził liczne wątpliwości interpretacyjne w odniesieniu do następców podatkowych, dlatego też jego uchylenie jest uzasadnione.

W ust. 4 wprowadza się możliwość zwiększenia podatku naliczonego albo zmniejszenia podatku należnego przez dłużnika w sytuacji, gdy dokonał on zapłaty zobowiązania. Przepis ma zastosowanie również, gdy dłużnik uregulował zobowiązanie w części. Zmiana rozliczeń w podatku VAT dłużnika następuje w okresie rozliczeniowym, w którym dłużnik dokonał zapłaty. Wskazana regulacja daje możliwość powrotu do pierwotnych rozliczeń (sprzed dokonania zmiany wysokości podatku należnego/naliczonego) podatkowych dłużnika po wykonaniu przez niego ciężącego na nim zobowiązania. Zmiany dokonuje się tak jak w pozostałych przypadkach "na bieżąco".

Uchyła się ust. 5, jako bezprzedmiotowy po wprowadzeniu proponowanych zmian.

Dodaje się ust. 6 dotyczący sytuacji, gdy dłużnik zaprzestał wykonywania działalności opodatkowanej VAT lub działalności zwolnionej, wówczas dokonuje on zmniejszenia podatku naliczonego albo zwiększenia podatku należnego za okres, w którym dokonał rozliczenia przedmiotowej transakcji. Taki sposób regulacji jest zasadny z uwagi na brak bieżących rozliczeń dłużnika, który zakończył wykonywanie działalności.

Dodaje się ust. 7 mówiący o zastosowaniu zmienionego art. 89a ust. 8 w zakresie rozumienia pojęcia zapłaty.

4. OCZEKIWANE SKUTKI SPOŁECZNE, GOSPODARCZE, FINANSOWE I PRAWNE

Należy zakładać, że wejście w życie niniejszej nowelizacji ustawy spowoduje pozytywne skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne.

Proponowane zmiany nie będą miały wpływu na wysokość należności budżetowych z tytułu podatku dochodowego, jak również z tytułu podatku od towarów i usług.

Ponadto, przedstawione w niniejszej propozycji zmiany będą miały korzystny wpływ na sytuację podatkową i gospodarczą podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w Polsce. Wpłyną na zapewnienie bezpieczeństwa i płynności finansowej przedsiębiorców w przypadku braku uiszczania należności w terminie przez ich kontrahentów. Z powyższych powodów wzmocnią także bezpieczeństwo obrotu gospodarczego w Polsce.

Zakładane rozwiązania mają również na celu wprowadzenie ułatwień i możliwości legislacyjnych, które przyczynią się do terminowego regulowania płatności w obrocie, a co za tym idzie rozwoju przede wszystkim sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

5. ZAŁOŻENIA PROJEKTÓW PODSTAWOWYCH AKTÓW WYKONAWCZYCH

W związku z treścią art. 34 ust. 2 pkt 6 Regulaminu Sejmu należy wskazać, że przedmiotowy projekt ustawy nie przewiduje wydania aktów wykonawczych, a jedynie zmianę obecnie obowiązujących.

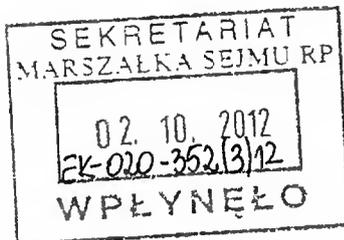
6. KONSULTACJE SPOŁECZNE

Projekt konsumuje opinie, propozycje oraz postulaty wielu ekspertów gospodarczych, ekonomistów i prawników oraz jest zgodny z podnoszonymi postulatami partnerów społecznych, lecz mimo to został dodatkowo przesłany do konsultacji organizacjom przedsiębiorców, pracodawców oraz pracobiorców. Niezależnie od tego, zgodnie z art. 34 ust. 3 regulaminu Sejmu, Marszałek Sejmu może przed skierowaniem do pierwszego czytania dodatkowo skierować niniejszy projekt ustawy do konsultacji w trybie i na zasadach określonych w odrębnych ustawach.

7. OCENA ZGODNOŚCI PROJEKTU Z PRAWEM UNII EUROPEJSKIEJ

Projekt ustawy w zakresie zmian w podatku od towarów i usług jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, a w pozostałym zakresie nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, dnia 2 października 2012 r.

**Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Działając na podstawie przepisu art. 36 ust. 1a Uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej (M.P. z 2012 r. poz. 32) jako reprezentant wnioskodawców wnoszę autopoprawkę do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o podatku od towarów i usług, złożonego dnia 31 sierpnia 2012 r.

Adam Szejnfeld

Załączniki:

- treść autopoprawki wraz z uzasadnieniem.

Autopoprawka do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o podatku od towarów i usług, złożonego dnia 31 sierpnia 2012 r.

W projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o podatku od towarów i usług:

1. W art. 1 art. 26e:

1) ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) podatnik (dłużnik) nie uiścił zobowiązania w terminie 30 dni, od dnia rozpoczęcia biegu terminu płatności określonego w umowie lub na fakturze, a w jego braku wynikającego z obowiązujących przepisów prawa; oraz”

2) Ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) podatnik (dłużnik) nie uiścił zobowiązania w terminie 30 dni, od dnia rozpoczęcia biegu terminu płatności określonego w umowie lub na fakturze, a w jego braku wynikającego z obowiązujących przepisów prawa; oraz”

2. W art. 2 art. 18d:

1) ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) podatnik (dłużnik) nie uiścił zobowiązania w terminie 30 dni, od dnia rozpoczęcia biegu terminu płatności określonego w umowie lub na fakturze, a w jego braku wynikającego z obowiązujących przepisów prawa; oraz”

2) ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) podatnik (dłużnik) nie uiścił zobowiązania w terminie 30 dni, od dnia rozpoczęcia biegu terminu płatności określonego w umowie lub na fakturze, a w jego braku wynikającego z obowiązujących przepisów prawa; oraz”

3. W art. 3:

1) pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podatnik może zmniejszyć podatek należny z tytułu dostawy towarów lub świadczenia usług na terytorium kraju w przypadku wierzytelności niezapłaconych w terminie 30 dni, od dnia rozpoczęcia biegu terminu płatności określonego w umowie lub na fakturze, a w jego braku wynikającego z obowiązujących przepisów prawa. Zmniejszenie podatku dotyczy również kwoty podatku przypadającej na część kwoty wierzytelności.””

2) pkt 1 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) w ust. 2:

- pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) od daty wystawienia faktury dokumentującej wierzytelność nie upłynęło 5 lat, licząc od końca roku, w którym faktura została wystawiona;”

- skreśla się pkt 6,”

3) pkt 2 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. W przypadku braku uregulowania zobowiązania w terminie 30 dni, od dnia rozpoczęcia biegu terminu płatności określonego w umowie lub na fakturze, a w jego braku wynikającego z obowiązujących przepisów prawa, podatnik (dłużnik) jest obowiązany do odpowiedniego pomniejszenia podatku naliczonego podlegającego odliczeniu albo w przypadku jego braku, do odpowiedniego powiększenia kwoty podatku należnego, o kwotę podatku wynikającą z nieuregulowanych faktur, w deklaracji za okres, w którym upłynął termin płatności określony w umowie lub fakturze.

2. W przypadku częściowego uregulowania należności przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1, zmniejszenie podatku naliczonego albo zwiększenie podatku należnego dotyczy podatku przypadającego na nieuregulowaną część należności. Jeżeli faktura będąca podstawą należności obejmowała kilka świadczeń opodatkowanych różnymi stawkami VAT, dłużnik zalicza uregulowaną należność na świadczenie opodatkowane najwyższą stawką VAT.”;

4) pkt 2 lit. e otrzymuje brzmienie:

„e) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

6. Przepis art. 89a ust. 8 stosuje się.”

UZASADNIENIE

Autopoprawka ma charakter techniczny, zmienia zapisy projektu ustawy oraz proponuje zmianę ustawy o podatku od towarów i usług mając na celu uniknięcie wątpliwości interpretacyjnych. Projektodawcy nowelizacji zrezygnowali z ingerencji w część obowiązujących zapisów.

Autopoprawka ujednotacza w trzech zmienianych ustawach moment od którego będzie liczony 30 dniowy termin wywołujący u wierzyciela i dłużnika obowiązki i prawa związane z terminem płatności dłuższym niż 30 dni. Jednocześnie Projektodawcy chcąc uniknąć wątpliwości interpretacyjnych zrezygnowali z odesłania do ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

Autopoprawka nie spowoduje ujemnych skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Przedmiot regulacji w zakresie VAT jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, a w pozostałym zakresie nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

